

Congres Lokale Politieke Partijen

Workshop Hoe kunnen lokale politieke partijen effectiever worden?

13 februari 2021

Marcel Boogers, Universiteit Twente

Gerrit Voerman, Rijksuniversiteit Groningen

De lokale partij: profiel, organisatie en vertegenwoordiging

Prof. dr. Marcel Boegers (UT)
Prof. dr. G. Voerman (RuG)

Oktober 2020

UNIVERSITEIT TWENTE.

Enquête

- > zomer 2019 gehouden onder 928 lokale partijen
- > herhaling van enquête 2006
- > respons 30% (2006: 31%)

Inhoudelijke typologie

Tabel 2.6. Inhoudelijke typologie lokale politieke partijen, 2019 en 2006 (%)

Type	2019	2006
Lokalistische partijen <i>(gemeentebelangen, gemeentenaam)</i>	59,0	50,0
Protestpartijen <i>(nieuw, beter, leefbaar; progressief, groen, liberaal)</i>	22,0	27,4
Belangenpartijen <i>(senioren- en jongerenpartijen, dorpslijsten, persoonslijsten)</i>	19,0	22,6
Totaal	100,0	100,0
N	231	251

Organisatorische typologie

Tabel 3.1. Type organisatie lokale politieke partij, 2019 (%)

<i>Ledenpartij: alleen geregistreerde leden die contributie betalen</i>	70,4
<i>Gemengde partij: ook niet-leden maken deel uit van onze partij</i>	13,8
<i>Kaderpartij: de partij heeft geen geregistreerde leden</i>	15,8
Totaal	100,0
N=258	

Vitaliteit en electorale effectiviteit:

	zeteltal			totaal
	verlies	gelijk	winst	
laag	32,3%	33,3%	34,4%	100,0%
hoog	20,8%	22,8%	56,4%	100,0%
Totaal	25,2%	26,9%	47,9%	100,0%

Vitale partijen boeken vaker zetelwinst

Ontwikkeling aanhang en electorale effectiviteit

	zetetal			totaal
	verlies	gelijk	winst	
gedaald	45,0%	32,5%	22,5%	100,0%
gelijk gebleven	25,8%	33,3%	40,8%	100,0%
gestegen	15,9%	14,6%	69,5%	100,0%
totaal	25,6%	26,9%	47,5%	100,0%

*Bij daling aanhang vaker zetelverlies,
bij stijging aanhang vaker zetelwinst*

Rekrutering bestuursleden en electorale effectiviteit

	zeteltal			totaal
	verlies	geen winst/verlies	winst	
nee, geen moeite	10,3%	31,0%	58,6%	100,0%
nee, nauwelijks moeite	22,4%	16,3%	61,2%	100,0%
ja, enige moeite	27,1%	27,1%	45,8%	100,0%
ja, veel moeite	31,9%	34,0%	34,0%	100,0%
totaal	25,1%	26,7%	48,1%	100,0%

*Moeite bij het vinden van bestuursleden
hangt samen met zetelverlies*

Organisatievorm en bestuurlijke effectiviteit

	uit college verdwenen	uit college gebleven	in college gebleven	in college gekomen	totaal
ledenpartij	17,5%	30,0%	36,9%	15,6%	100,0%
gemengde partij	7,4%	51,9%	33,3%	7,4%	100,0%
kaderpartij	4,2%	83,3%	8,3%	4,2%	100,0%
totaal	14,7%	38,9%	33,2%	13,3%	100,0%

Ledenpartijen blijven vaker in college en komen eerder in college; kaderpartijen blijven vaker uit college

Leeftijd en bestuurlijke effectiviteit

	uit college verdwenen	uit college gebleven	in college gebleven	in college gekomen	totaal
< 1 jaar	50,0%	50,0%	-	-	100,0%
1-5 jaar	-	93,3%	-	6,7%	100,0%
6-10 jaar	10,8%	59,5%	10,8%	18,9%	100,0%
11-20 jaar	18,2%	27,3%	40,0%	14,5%	100,0%
>20 jaar	15,8%	28,7%	43,6%	11,9%	100,0%
totaal	14,8%	38,6%	33,3%	13,3%	100,0%

*Oudere partijen blijven eerder in college
of komen vaker in college; voor jongere
partijen geldt het omgekeerde*

Inhoudelijke typologie en bestuurlijke effectiviteit

	uit college verdwenen	uit college gebleven	in college gebleven	in college gekomen	totaal
lokalisme	16,9%	29,7%	36,4%	16,9%	100,0%
belangenbehartiging	12,5%	37,5%	45,0%	5,0%	100,0%
protest & ideologie	13,3%	64,4%	15,6%	6,7%	100,0%
totaal	15,3%	38,9%	33,5%	12,3%	100,0%

Lokalistische partijen en belangenpartijen blijven vaker in college; protestpartijen blijven vaker uit college

Lokale partijen en institutionele effectiviteit

- > overheidssubsidie voor lokale partijen: gelijk financieel speelveld
- > aankomende WPP: zo ruim mogelijke organisatievrijheid
- > wel: financiële transparantie

